

ЗАКОН ЗА ОСОБЕНИТЕ ЗАЛОЗИ

В сила от 01.04.1997 г.

Обн. ДВ. бр.100 от 22 Ноември 1996г., изм. ДВ. бр.86 от 30 Септември 1997г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Май 1999г., изм. ДВ. бр.19 от 28 Февруари 2003г., изм. ДВ. бр.58 от 27 Юни 2003г., изм. ДВ. бр.34 от 19 Април 2005г., изм. ДВ. бр.43 от 20 Май 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.108 от 19 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.100 от 21 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.24 от 31 Март 2009г., изм. ДВ. бр.101 от 28 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., доп. ДВ. бр.107 от 24 Декември 2014г., доп. ДВ. бр. 50 от 3 Юли 2015г., доп. ДВ. бр.50 от 1 Юли 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.105 от 30 Декември 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.62 от 1 Август 2017г., изм. ДВ. бр.65 от 7 Август 2018г., изм. ДВ. бр.83 от 22 Октомври 2019г., изм. ДВ. бр.102 от 31 Декември 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.8 от 28 Януари 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.64 от 26 Юли 2023г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. (1) С този закон се урежда залогът, учредяван без предаване на заложеното имущество.

(2) За залозите по този закон се води регистър.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г.)

Учредяване на залог и форма на договора (Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.)

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Залогът се учредява чрез вписване в Централния регистър на особените залози или в предвидения друг регистър въз основа на договор за особен залог.

(2) Договорът за особен залог се сключва в писмена форма, а в изрично предвидените в този закон случаи - в писмена форма с нотариална заверка на подписите.

(3) Изискванията за форма по ал. 2 се отнасят и при изменение и допълнение на договора за особен залог. Всяко съгласие на заложния кредитор се дава в писмена форма с нотариална заверка на подписа.

Залогодател

Чл. 3. (1) (Предишен текст на чл. 3 - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) Залогодателят трябва да е търговец или лице по **чл. 2 от Търговския закон**.

(2) (Нова - ДВ, бр. 42 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Ограничението по ал. 1 не се прилага по отношение на:

1. юридически лица с членове - лицата по **чл. 2 от Търговския закон**;
2. съпруга на едноличния търговец, съответно съпруга на лицето по **чл. 2 от Търговския закон**;
3. общини, които обезпечават общински дълг, поет при условията и по реда на **Закона за общинския дълг**;
4. Фонда за гарантиране на влоговете в банките, когато обезпечават ползваните от него заеми;
5. юридически лица с нестопанска цел, които извършват стопанска дейност - относно извършваната от тях стопанска дейност.

(3) (Нова - ДВ, бр. 42 от 1999 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 62 от 2017 г.) Ограничението по ал. 1 не се прилага при залог на безналични ценни книжа и дялове на колективни инвестиционни схеми, дружествени дялове от събирателни и командитни дружества, командитни дружества с акции и дружества с ограничена отговорност, както и на права върху патенти за изобретения и полезни модели, регистрирани марки, промишлени дизайни, топологии на интегрални схеми и сертификати за сортове растения и породи животни.

(4) (Нова - ДВ, бр. 34 от 2005 г., в сила от 01.06.2005 г., доп. - ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г., отм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.)

Заложено имущество

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) При условията и по реда на този закон могат да се залагат:

1. движими вещи с изключение на кораби и въздухоплавателни средства;
2. машини и съоръжения;
3. (изм. - ДВ, бр. 62 от 2017 г.) вземания, безналични ценни книжа и дялове на колективни инвестиционни схеми;
4. дружествени дялове от събирателни и командитни дружества, командитни дружества с акции или дружества с ограничена отговорност;

5. права върху патенти за изобретения и полезни модели, регистрирани марки, промишлени дизайни, топологии на интегрални схеми и сертификати за сортове растения и породи животни;

6. търговски предприятия;

7. селскостопанска продукция, суровини, стоки и материали;

8. (доп. - ДВ, бр. 62 от 2017 г.) съвкупности от вземания, от машини и съоръжения, от стоки или материали и от безналични ценни книжа, както и дялове на колективни инвестиционни схеми;

9. (нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) съвкупността от вписаните в регистъра на покритието активи от покритието, съгласно **Закона за покритите облигации**.

(2) Заложеното имущество може да е и родово определено или бъдещо. Бъдещата реколта може да се залага или от текущата, или от следващата стопанска година.

(3) Заложното право се разпростира и върху лихвите по заложеното вземане.

(4) Когато заложената вещ бъде преработена или присъединена, залогът следва новата вещ.

Обезпечено вземане

Чл. 5. (1) Обезпеченото вземане може да бъде индивидуално или родово определено, както и условно или бъдещо.

(2) Залогът обезпечава вземането и всички лихви и неустойки върху него.

Залагане на обезпеченото вземане

Чл. 6. Залогът, учреден по реда на този закон, следва обезпеченото вземане, когато то бъде заложено.

Погасяване на залога

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) Залогът се погасява, ако трето лице придобие по сделка, извършена от залогодателя в кръга на обикновената му дейност по занятие, права върху заложеното имущество, които са несъвместими със заложното право.

Глава втора.

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СТРАНИТЕ

Права на залогодателя

Чл. 8. (1) Залогодателят има право да запази държането на заложеното имущество.

(2) Залогодателят, който запазва държането на заложеното имущество, има право:

1. да използва в своята дейност заложеното имущество съобразно неговото предназначение;

2. (доп. - ДВ, бр. 42 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) да извършва сделки на разпореждане със заложеното имущество съгласно **чл. 7**.

(3) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) За извършване на разпоредителни сделки със заложеното имущество, извън посочените в **чл. 7**, е необходимо изрично съгласие на зложния кредитор, вписано в Централния регистър на особените залози и в съответния друг регистър.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Когато зложният кредитор не е дал съгласие по ал. 3, приобретателят придобива правата върху заложеното имущество, обременени със залога, и има положението на залогодател. Това правило се прилага и по отношение на всеки следващ приобретател на заложеното имущество, освен ако той установи, че е бил добросъвестен.

Задължения на залогодателя

Чл. 9. (1) Залогодателят, запазил държането на заложеното имущество, е длъжен да се грижи за запазването му с грижата на добър търговец, като:

1. застрахова заложеното имущество за своя сметка срещу общоприетите в търговския обмен рискове по начин, който осигурява възможност на зложния кредитор да се ползва от застрахователното обезщетение;

2. уведомява зложния кредитор за всички повреди и посегателства върху заложеното имущество;

3. уведомява зложния кредитор за всички производства, засягащи заложеното имущество;

4. писмено уведомява зложния кредитор за всички правни и фактически действия, водещи до прехвърляне или възникване на права на трети лица върху заложеното имущество или до промяна в неговата идентичност, и го снабдява с копия от документите, установяващи прехвърлянето или учредяването на правата;

5. уведомява третите лица, придобили права върху заложеното имущество, за правата на зложния кредитор;

6. при опасност от развала на заложеното имущество, след като извести зложния кредитор, продава имуществото и влага получената сума в банка за обезпечение на зложния кредитор.

(2) Залогодателят е длъжен да осигурява на зложния кредитор възможност да проверява състоянието на заложеното имущество.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) В случаите на ал. 1, т. 4 залогодателят е длъжен незабавно да поиска вписване в съответния регистър на промените в правата върху или в идентичността на заложеното имущество.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Залогодателят не може да се разпорежда със заложеното имущество след вписване на пристъпване към изпълнение. Извършените от залогодателя разпореждания със заложеното имущество след вписаното пристъпване към изпълнение не могат да се противопоставят на зложния кредитор и присъединените кредитори по **чл. 40**.

(5) Залогодателят е длъжен при погасяване на залога да удовлетвори зложния кредитор с получената сума срещу отчужденото имущество.

Права на зложния кредитор

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Зложният кредитор има право да се удовлетвори по предпочитание от:

1. цената на заложеното имущество или от полученото за него обезщетение;

2. полученото от залогодателя срещу отчуждаването на заложеното имущество;

3. равностойността на имуществото по т. 1 или 2, както и от равностойността на заложеното имущество, в случай че това имущество не може да бъде отделено от останалото имущество на залогодателя или от имуществото на трето лице, при условие че зложното му право е противопоставимо на това лице;

4. доходите от заложеното имущество, включително лихвите по заложеното вземане, или от получената при събиране на заложеното вземане сума.

(2) Зложният кредитор може да се удовлетвори по реда на този закон, като сам продаде заложеното имущество или по реда на **Гражданския процесуален кодекс**. Образуването на изпълнително производство по **Гражданския процесуален кодекс** по

молба на заложния кредитор става въз основа на извлечение от съответния регистър за вписано пристъпване към изпълнение по отношение на заложеното имущество.

(3) Заложният кредитор е присъединен вискател по право в изпълнителните производства по **Гражданския процесуален кодекс** и **Данъчно-осигурителния процесуален кодекс**, в които изпълнението е насочено върху заложеното имущество. В тези случаи обезпеченото вземане се счита изискуемо до размера на сумата по разпределението. Заложният кредитор упражнява правата си на присъединен вискател, включително правото да получи сумите по разпределението, въз основа на удостоверение от регистъра за вписан залог и декларация с нотариална заверка на подписа за актуалния размер на вземането си.

(4) В случаите по ал. 1, т. 3 удовлетворяването на заложния кредитор става по реда на **Гражданския процесуален кодекс**, като съдебният изпълнител събира равностойността на заложеното имущество по реда на **чл. 521 от Гражданския процесуален кодекс** и извършва разпределение.

(5) Заложният кредитор може да впише по всяко време залога и срещу приобретател на заложеното имущество, освен когато залогът е погасен по реда на **чл. 7**.

(6) Заложният кредитор въз основа на извлечение от регистъра за вписано обезпечение има право да получава от държавните органи и от третите лица, които държат, съхраняват или водят на отчет заложеното имущество, информацията относно това имущество, достъпна за залогодателя.

Предсрочна изискуемост

Чл. 11. В случай, че залогодателят не изпълнява своите задължения по договора за залог, заложният кредитор може да иска изпълнение преди срока, както и да се удовлетвори от заложеното имущество.

Глава трета. ДЕЙСТВИЕ НА ЗАЛОГА СПРЯМО ТРЕТИ ЛИЦА

Противопоставимост на права

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Учреденият при условията и по реда на този закон залог е противопоставим на трети лица от момента на вписването му.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) Залогът на вземане, договорът за продажба със запазване на собствеността до изплащане на цената, договорът за лизинг и запорът не може да се противопоставят на кредитора, в полза на когото при условията и по реда на

този закон се учредява залог върху вземане или върху продадено, отдадено на лизинг или запорирано имущество, ако не са вписани в Централния регистър на особените залози по партидата на залогодателя.

(3) Когато този закон предвижда вписване в друг регистър, противопоставимостта възниква от вписването в другия регистър.

Придобиване на права върху заложеното имущество

Чл. 13. (1) Всяко лице, на което залогът може да бъде противопоставен, придобива правата върху заложеното имущество, обременени със залога, и има положението на залогодател.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.)

Поредност на особените залози

Чл. 14. (1) (Предишен текст на чл. 14, доп. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Поредността на особените залози върху едно и също имущество се определя от поредността на вписването им. За вписването на всеки следващ залог върху същото имущество е необходимо съгласието на предходните заложни кредитори. Това правило се прилага и за учредяване на залог върху актив, включен в заложено търговско предприятие при условията на **чл. 21, ал. 3**.

(2) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Поредността на особените залози върху имущество, което е образувано в резултат на преработване или присъединяване на заложенени вещи, се определя от поредността на вписване на залозите върху суровините, материалите и частите, от които са получени преработените или присъединените вещи.

Ред на залога върху съвкупност

Чл. 15. (1) (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2003 г.) Продавачът на отделна вещь или право, получил в обезпечение на вземането си за цената залог върху вещта или правото, се удовлетворява от цената му преди кредитора, вписал по-рано залог върху съвкупността, част от която е станала вещьта или правото. Същите права има и лице, на което е предоставен залог върху вещь или право за обезпечаване на предоставен от него заем за придобиване на вещьта или правото.

(2) Правата на продавача, който си е запазил собствеността до изплащането на цената и правата на лизингодателя, са противопоставими на кредитора, вписал по-рано залог върху съвкупност.

(3) Правото на предпочтително удовлетворение по ал. 1 и противопоставимостта на правата по ал. 2 се погасяват, ако залогът, продажбата или съответно лизингът не бъдат вписани в 14-дневен срок от сключването им.

Ред на вземането, обезпечено с особен залог

Чл. 16. (1) (Изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г., доп. - ДВ, бр. 24 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) Вземането, обезпечено с особен залог, се удовлетворява в поредността по **чл. 136, ал. 1, т. 3 от Закона за задълженията и договорите**, съответно по **чл. 722, ал. 1, т. 1 от Търговския закон** или по **чл. 94, ал. 1, т. 1 от Закона за банковата несъстоятелност**.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Вземането, обезпечено с особен залог, се удовлетворява от паричните суми по **чл. 10, ал. 1, т. 1, 2 и 4**, както ако върху тях би имало учреден залог.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2003 г.) Вземането, обезпечено с особен залог, се удовлетворява до размера по **чл. 10, ал. 1, т. 3** предпочтително от цялото имущество на залогодателя преди вземанията по **чл. 136, ал. 1, т. 5 от Закона за задълженията и договорите**, съответно преди вземанията по **чл. 722, ал. 1, т. 3 от Търговския закон**.

Глава четвърта. ОСОБЕНИ СЛУЧАИ НА ЗАЛОГ

Залог на вземане

Чл. 17. (1) Залогът на вземане има действие спрямо длъжника по заложеното вземане след съобщаването му.

(2) Съобщението може да се направи както от залогодателя, така и от зложния кредитор и съдържа:

1. изявление, че вземането се залага;
2. описание на вземането и на зложената част;
3. данните за вписването на залога в регистъра.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Залогодателят няма право да се разпорежда, нито повторно да залага зложеното вземане без съгласието на зложния кредитор.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) До датата на вписване на пристъпването към изпълнение залогодателят може да събира зложеното вземане и

неговите плодове, освен ако в договора за залог е предвидено друго. Когато в договора за залог е предвидено ограничение за длъжника да събира заложеното вземане или неговите плодове, тези ограничения се включват в съобщението по ал. 2, за да имат действие за длъжника по заложеното вземане.

(5) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Когато върху заложеното вземане бъде наложен заповед преди пристъпване към изпълнение от зложния кредитор по реда на този закон, удовлетворяването на зложния кредитор се извършва чрез присъединяването му към изпълнителното производство, по което е наложен заповедът.

Залог на безналична ценна книга и дялове на колективни инвестиционни схеми (Загл. доп. - ДВ, бр. 62 от 2017 г.)

Чл. 18. (1) (Доп. - ДВ, бр. 62 от 2017 г., изм. - ДВ, бр. 83 от 2019 г., в сила от 22.10.2019 г.) Подлежащите на вписване по този закон обстоятелства относно залога на безналична ценна книга и дялове на колективни инвестиционни схеми се вписват в централния регистър на ценни книжа, воден от "Централен депозитар" - АД, както и когато е приложимо - в съответния централен депозитар на ценните книжа, при които са регистрирани ценните книжа.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г., доп. - ДВ, бр. 62 от 2017 г.) Залогодателят няма право да се разпорежда, нито повторно да залага заложената ценна книга или дялове на колективна инвестиционна схема без съгласието на зложния кредитор.

(3) (Нова - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) Подлежащите на вписване по този закон обстоятелства относно залога на държавна ценна книга се вписват в регистрите за държавни ценни книжа.

(4) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) При залог на държавна ценна книга, същата се блокира по регистъра по **чл. 35, ал. 1, т. 2 от Закона за държавния дълг** или по съответните регистри по **чл. 35, ал. 4** от същия закон, като при прехвърлянето ѝ между регистрите действието на залога и на вписаните обстоятелства относно залога се запазва. Редът, както и допълнителните изисквания при учредяването на залог върху държавна ценна книга се определят с наредбата по **чл. 36, ал. 1 от Закона за държавния дълг**.

(5) (Нова - ДВ, бр. 62 от 2017 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 83 от 2019 г., в сила от 22.10.2019 г.) Централният регистър на ценни книжа, воден от "Централен депозитар" - АД, съответно и централният депозитар на ценни книжа, при които са регистрирани ценните книжа, уведомява в срок от един работен ден съответното управляващо дружество за всяко вписване и заличаване на залог върху дялове на колективна инвестиционна схема. В случаите на обратно изкупуване на дялове на колективна инвестиционна схема, предмет на особен залог, се изисква съгласие от зложния

кредитор по реда на **чл. 8**.

Залог на дял от търговско дружество

Чл. 19. (1) Договорът за залог на дял от търговско дружество се сключва в писмена форма с нотариална заверка на подписите.

(2) Подлежащите на вписване по този закон обстоятелства относно залог на дял се вписват в търговския регистър по партидата на дружеството.

Залог върху индустриална собственост

Чл. 19а. (Нов - ДВ, бр. 19 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Подлежащите на вписване по този закон обстоятелства относно залога на имущество по **чл. 4, ал. 1, т. 5** се вписват в регистрите на Патентното ведомство на Република България.

Залог на съвкупност

Чл. 20. (1) (Предишен текст на чл. 20 - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) Залогът на съвкупност тежи върху всеки неин елемент до отделянето му от съвкупността.

(2) (Нова - ДВ, бр. 42 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Залогът на съвкупност преминава върху нейните елементи от момента на вписване на пристъпването към изпълнение. Преминаването не засяга противопоставимите заложни права върху отделни елементи от съвкупността, възникнали преди вписване на пристъпването към изпълнение върху съвкупността, освен ако пристъпилият към изпълнение заложен кредитор е вписал по-рано залог върху отделни елементи от съвкупността.

Залог на търговско предприятие

Чл. 21. (1) (Доп. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Договорът за залог на търговско предприятие се сключва в писмена форма с нотариална заверка на подписите и за учредяването на залога е необходимо решение, взето съгласно **чл. 262п от Търговския закон**.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) Подлежащите на вписване по този закон обстоятелства относно залог на търговско предприятие се вписват в търговския регистър по делото на залогодателя.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Договорът за залог на търговско предприятие е противопоставим на трети лица,

придобиващи права върху отделни активи на заложеното предприятие, когато е вписан и в съответния специален регистър, който се води за такива активи. Разпоредбите на **чл. 7 и чл. 8, ал. 3 и 4** се прилагат съответно.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Когато в търговското предприятие е включен недвижим имот, заложеното право се разпростира и върху всички подобрения и приращения в имота, освен ако е уговорено друго.

(5) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) За преобразуване на залогодателя по реда на **глава шестнадесета от Търговския закон** се изисква съгласие на заложния кредитор, което подлежи на вписване.

(6) (Нова - ДВ, бр. 42 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2003 г., в сила от 01.01.2004 г., предишна ал. 4, доп. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Освен ако между далия съгласие за преобразуването заложен кредитор и залогодателя не е уговорено друго при преобразуване на залогодателя чрез разделяне и отделяне и чрез промяна на правната форма залогът на търговско предприятие следва и търговските предприятия на всички новоучредени дружества.

(7) (Нова - ДВ, бр. 58 от 2003 г., в сила от 01.01.2004 г., предишна ал. 5, доп. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Освен ако между далия съгласие за преобразуването заложен кредитор и залогодателя не е уговорено друго при преобразуване на залогодателя чрез вливане, сливане, разделяне чрез придобиване, отделяне чрез придобиване и чрез прехвърляне на имущество върху едноличния собственик залогът на търговско предприятие преминава само върху съвкупността, която е принадлежала на залогодателя. В срока на отделното управление заложникът кредитор може да поиска изпълнение или обезпечение съобразно правата си. Ако искането не бъде удовлетворено в едномесечен срок, кредиторът може да продаде съвкупността, принадлежала на залогодателя, като търговско предприятие по реда на този закон. С изтичането на срока на отделното управление залогът се погасява.

(8) (Нова - ДВ, бр. 58 от 2003 г., в сила от 01.01.2004 г., изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Едновременно с вписването на преобразуването Агенцията по вписванията вписва по фирмените дела на всяко от преобразуващите се дружества, както и на едноличния търговец при прехвърляне на имущество върху едноличен собственик, и преминаването на залога на търговско предприятие върху съответния правопреемник.

(9) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 42 от 1999 г., предишна ал. 5 - ДВ, бр. 58 от 2003 г., в сила от 01.01.2004 г., предишна ал. 7 - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Правилата относно залога на съвкупност се прилагат и за залога на търговско предприятие.

Глава пета.
ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТЪР НА ОСОБЕНИТЕ ЗАЛОЗИ

Централен регистър на особените залози (Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.)

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) Централният регистър на особените залози е електронна база данни, съдържаща обстоятелства и актове, вписани или обявени по реда на този закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Всяко вписване, заличаване или обявяване се извършва в Централния регистър на особените залози по персонална партида на залогодателя в електронна форма.

(3) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Обстоятелствата и актовете по ал. 1 се обявяват без информацията, представляваща лични данни по смисъла на **чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679** на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ, L 119/1 от 4 май 2016 г.), с изключение на информацията, за която със закон се изисква да бъде обявена.

(4) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) За залогодателя се води дело в електронна форма. В делото се прилагат заявленията, документите, удостоверяващи вписаните обстоятелства, обявените актове и други документи, които може да съдържат и лични данни.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Централният регистър на особените залози се води от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, наричана по-нататък "агенцията".

(6) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Когато е посочен уникалният идентификатор на залогодателя, съдът, държавните органи, органите на местното самоуправление и местната администрация и лицата, на които е възложено упражняването на публична функция, организации, предоставящи обществени услуги, включително банките, нямат право да изискват доказването на обстоятелства и представянето на актове, които са вписани, съответно обявени, в Централния регистър на особените залози.

Наредба (Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.)

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Министърът на правосъдието издава наредба за воденето, съхраняването и достъпа до Централния регистър на особените залози.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Наредбата определя образците на заявления, посочва приложенията към тях за всеки вид вписване, заличаване или обявяване съгласно изискванията на закона, както и техническите изисквания към електронните документи.

Публичност

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила на измененията с бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила на измененията с бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Регистърът е публичен. Всеки има право на свободен и безплатен достъп до базата данни, съставляваща регистъра.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Агенцията по вписванията осигурява регистриран достъп до делото на залогодателя.

(3) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Достъпът по ал. 2 може да бъде предоставен в териториалните звена на агенцията след представяне на искане и документ за самоличност. Лицето, поискала достъп по електронен път, следва да се идентифицира чрез електронен подпис или чрез цифров сертификат, издаден от агенцията.

Справки и удостоверения

Чл. 24а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Всеки може да иска и да извършва справка, както и да иска издаване на удостоверение за липсата или за наличието на вписано обстоятелство и за документите, въз основа на които са извършени вписванията.

(2) (Предишна ал. 1 - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Справките и удостоверенията могат да съдържат извлечение от Централния регистър на особените залози или копия от електронния образ на документите, въз основа на които са извършени вписванията, заличаванията или обявяванията.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Справките са устни и писмени.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Удостоверенията са официални документи.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Копия от документи, съдържащи се в партидата на залогодател и заверени от длъжностните лица,

имат силата на официални преписи.

Държавни такси

Чл. 25. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) За вписването в регистъра, за извършване на писмени справки и за издаването на удостоверения се събира държавна такса.

(2) Размерът на държавната такса се определя с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(3) (Нова - ДВ, бр. 42 от 1999 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Когато съответният регистър по **чл. 12** не се води от държавен орган, таксата се събира от съответния орган, който води регистъра, в размер, определен за държавните такси.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) За подадени по електронен път заявления размерът на таксата не може да надвишава 50 на сто от съответната такса, предвидена за подаване на заявления на хартиен носител.

(5) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Агенцията предоставя специализирани услуги за автоматизиран достъп до регистъра срещу такса по тарифата по ал. 2.

(6) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Достъпът до регистъра по служебен път на съда, държавните органи, местните органи, както и на други лица, посочени в закон, е безплатен.

(7) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2016 г., в сила от 01.07.2016 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 105

от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Държавните органи не дължат държавна такса по ал. 1.

Чл. 25а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2008 г., отм. - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.)

Глава шеста.

РЕГИСТЪРНО ПРОИЗВОДСТВО (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 64 ОТ 2023 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2023 Г.)

Подлежащи на вписване обстоятелства и обявяване на актове (Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.)

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) В съответния регистър по **чл. 12** на вписване подлежат следните обстоятелства:

1. името, съответно наименованието, уникалният идентификатор на лицето, а при липсата на такъв - датата на раждане или номерът и партидата на вписването в съответния регистър, съответно адрес и адрес на управление, на:

- а) длъжника;
- б) залогодателя;
- в) зложния кредитор;
- г) купувача и продавача по договор за продажба със запазване на собствеността до изплащане на цената;
- д) ползвателя и лизингодателя по договор за лизинг;
- е) лицето, на което зложното вземане следва да се изпълни до пристъпването към изпълнение;

2. описание на обезпеченото вземане и размерът на лихвите, ако такива са уговорени, както и размерът на сумата, за която е учреден залогът;

3. описание на зложното, съответно продаденото със запазване на собствеността до изплащане на цената или отдаденото на лизинг имущество и неговата цена, ако е посочена;

4. срокът на зложта;

5. условието на зложта;

6. съгласието на зложния кредитор по **чл. 8, ал. 3, чл. 21, ал. 5 и чл. 32, ал. 5.**

(2) За да имат действие за залога, в съответния регистър се вписват и:

1. прехвърлянето на обезпеченото вземане, съответно на правата на продавача и на лизингодателя;

2. встъпването в правата на зложния кредитор при условията на **чл. 32, ал. 6**, както и встъпването в обезпеченото вземане, съответно в правата на продавача и на лизингодателя;

3. подновяването и заместването в задължението.

(3) На вписване подлежат и:

1. запорът върху имущество по **чл. 4**;

2. запорът върху обезпеченото вземане;

3. подновяването на вписването;

4. пристъпването към изпълнение;

5. изоставянето на изпълнението;

6. данните по ал. 1, т. 1 на депозитаря;

7. данните по ал. 1, т. 1 на управителя на предприятието;

8. поканата от търговеца до зложния кредитор за назначаване на управител на предприятие;

9. решението за откриване на производство по несъстоятелност;

10. решението за обявяване в несъстоятелност;

11. придобиването на права върху зложното имущество;

12. други промени във вписани обстоятелства, определени в наредбата по **чл. 23**.

(4) (В сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) На обявяване в регистъра подлежат:

1. списъкът по **чл. 39, ал. 1**, изготвен от депозитаря;

2. окончателният списък по **чл. 39, ал. 4**, изготвен от депозитаря;

3. разпределението по **чл. 41, ал. 1**, изготвено от депозитаря;
4. обявлението за продажба по **чл. 37, ал. 3** от зложния кредитор.

Заявление (Загл. изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.)

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Вписване, заличаване и обявяване се извършват въз основа на заявление по образец.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа:

1. данни за заявителя;
2. (нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) данни за залогодателя, по чиято партида се иска вписване, заличаване или обявяване;
3. (отм., предишна т. 2, изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) подлежащото на вписване обстоятелство, вписването, чието заличаване се иска, или подлежащия на обявяване акт;
4. (отм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.)
5. подпис на заявителя.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Вписване, заличаване и обявяване може да се заявяват от:

1. длъжника, залогодателя, съответно от зложния кредитор - по договор за особен залог;
2. купувача и продавача - по договор за продажба със запазване на собствеността до изплащане на цената;
3. ползвателя и лизингодателя - по договор за лизинг;
4. друго лице в предвидените в закон случаи;
5. адвокат с изрично пълномощно, съставено съгласно изискванията на **Закона за адвокатурата**, за представителство пред агенцията.

(4) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Към заявлението се прилага декларация, подписана от заявителя по ал. 3, т. 1 - 4, за истинността на заявените обстоятелства.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Към заявлението за вписване на обстоятелства по **чл. 26, ал. 1** се прилага договорът за особен залог, съответно договорът за продажба със запазване на собствеността до изплащане на цената или договорът за лизинг, и писмено съгласие за вписването с нотариална заверка на подписа на залогодателя, съответно на купувача на изплащане или на ползвателя.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Към искането за вписване на обстоятелства по **чл. 26, ал. 2** се прилага документ за извършената сделка,

както и:

1. в случаите по **чл. 26, ал. 2, т. 1** - писменото съгласие с нотариална заверка на подписа на зложния кредитор, продавача или лизингодателя;

2. в случаите по **чл. 26, ал. 2, т. 2** - официален документ, удостоверяващ удовлетворяването на зложния кредитор, съответно на продавача или лизингодателя, или тяхно писмено потвърждение с нотариална заверка на подписа;

3. в случаите по **чл. 26, ал. 2, т. 3** - писменото съгласие с нотариална заверка на подписа на залогодателя.

(7) (Отм., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.)

Заличаването на вписания по реда на този закон залог, договор за продажба със запазване на собствеността до изплащане на цената или договор за лизинг става въз основа на писменото съгласие на зложния кредитор, съответно на продавача на изплащане или на лизингодателя с нотариална заверка на подписа, или въз основа на влязъл в сила съдебен акт, с който се постановява заличаването.

(8) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Заявителят представя и заверени преписи от актовете, подлежащи на обявяване в Централния регистър на особените залози, в които личните данни, освен тези, които се изискват по закон, са заличени.

Хартиен носител

Чл. 27а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) (В сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Заявленията, актовете на съда, на друг държавен орган и на лице, осъществяващо публични функции, и жалбите, подадени на хартиен носител, се въвеждат в информационната система чрез снемане на електронен образ от тях и приложените към тях документи. Идентичността на представените документи на хартиен носител с документите в електронна форма се удостоверява от служител на агенцията с подпис и отбелязване върху всяка страница.

(2) (В сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) До доказване на противното се смята, че електронният документ, създаден по посочения в ал. 1 начин, е идентичен с документа, подаден на хартиен носител.

(3) Заявленията на хартиен носител се подават в което и да е териториално звено на агенцията по седалищата на окръжните съдилища.

(4) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Представените от заявителя писмени документи по ал. 1 се съхраняват от агенцията за срок 10 години

считано от датата на вписването, заличаването или обявяването. След изтичането на 10-годишния срок за съхранение те може да се унищожават, ако не подлежат на предаване в Националния архивен фонд. Редът и начинът за съхранение и унищожаване се определят от изпълнителния директор на агенцията.

(5) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) По документите, подадени на хартиен носител, не се правят справки и не се издават удостоверения, освен в случаите на съдебен спор.

Електронна форма

Чл. 27б. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Агенцията осигурява възможност за приемане на документите по **чл. 27а, ал. 1** в електронна форма, подписани с усъвършенстван електронен подпис, с усъвършенстван електронен подпис, основан на квалифицирано удостоверение за електронни подписи, или с квалифициран електронен подпис, съгласно изискванията на **Регламент (ЕС) № 910/2014** на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.), и на **Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги**.

(2) Когато се изисква подаването на документи с нотариална заверка, техният електронен образ се прилага към заявлението.

Език

Чл. 27в. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Заявлението и приложенията към него се подават на български език.

(2) Документите по ал. 1 могат да се представят и на чужд език със заверен превод на български език.

(3) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) В случай на противоречие между текста на документа и превода на български език, предимство има преводът на български език.

Вписване или заличаване въз основа на актове на съда, на други държавни органи и на лица, осъществяващи публични функции (Загл. доп. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.)

Чл. 27г. (1) (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г., предишен текст на чл. 27г, изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) В случаите, предвидени със закон, вписване и заличаване се извършват въз основа на акт на съда, на друг държавен орган и на лице, осъществяващо публични функции. Искането за вписване или заличаване се изпраща служебно на съответния регистър.

(2) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) За вписване или заличаване на запор от публичен изпълнител при Националната агенция за приходите върху имущество по **чл. 4** Централният регистър на особените залози може да осъществява автоматичен обмен на информация с Националната агенция за приходите. Обхватът на информацията и редът за обмен се определят в наредбата по **чл. 23**.

Длъжностно лице по вписванията

Чл. 27д. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Вписванията в Централния регистър на особените залози се извършват от длъжностни лица по вписванията, които се назначават при условията и по реда **чл. 20 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел**.

Разглеждане на заявленията

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) Заявленията за вписване, заличаване и обявяване се разглеждат от длъжностното лице по вписванията по реда на постъпването им.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Длъжностното лице по вписванията се произнася по заявленията за вписване, заличаване и обявяване незабавно след разглеждането им или след изпълнение на указанията по **чл. 28а, ал. 4**, освен ако със закон е предвидено друго.

(3) Длъжностното лице по вписванията проверява:

1. подадено ли е заявление за исканото вписване, заличаване или обявяване при спазване на предвидените за това форма и ред;
2. заявеното обстоятелство подлежи ли на вписване и не е ли вписано, или представеният акт подлежи ли на обявяване и не е ли обявен в регистъра;
3. заявлението подадено ли е от оправомощено лице;
4. към заявлението приложени ли са всички документи съгласно изискванията на закона, съответно подлежащият на обявяване акт;
5. съществуването на заявеното за вписване обстоятелство и съответствието му със закона установяват ли се от представените документи по т. 4, съответно подлежащият на обявяване акт отговаря ли по външните си белези на изискванията на закона;

6. (изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) представена ли е декларацията по **чл. 27, ал. 4**;

7. (нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) документите, които по силата на закон се съставят с нотариално удостоверен подпис или с нотариално удостоверен подпис и съдържание, са въведени в базата данни на Информационната система по **чл. 28б от Закона за нотариусите и нотариалната дейност** и дали представените документи съответстват на въведените данни за тях в Информационната система;

8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) платена ли е дължимата държавна такса.

Вписване, заличаване и обявяване

Чл. 28а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) Длъжностното лице по вписванията в Централния регистър на особените залози извършва незабавно вписване, заличаване, съответно обявяване на акт, когато са налице предвидените в **чл. 28, ал. 3** изисквания.

(2) Вписването и заличаването се извършват чрез последователно въвеждане на информация за вписаното обстоятелство в регистъра.

(3) Обявяването се извършва чрез пренасяне на съдържанието на представения документ в регистъра във формат, подлежащ на автоматизирана обработка.

(4) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Когато към заявлението за вписване, заличаване или обявяване не са приложени всички документи, които се изискват по закон, или когато не е платена дължимата държавна такса, длъжностното лице по вписванията дава указания на заявителя за отстраняване на нередовността. Указанията се оповестяват по персоналната партида на залогодателя, а когато за съответния залогодател не е открита партида - на централната страница за вход в Централния регистър на особените залози. В случаите, когато заявителят е посочил електронна поща, указанията се изпращат и на нея. В срок до три работни дни от даването на указанията заявителят може да представи съответните документи чрез заявление по образец, определен с наредбата по **чл. 23**. Длъжностното лице по вписванията постановява отказ, ако указанията не са изпълнени в срок.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Вписването, заличаването и обявяването се смятат за извършени в деня на подаване на заявлението, включително при вписване, заличаване и обявяване, постановени след указания или след отмяна на отказ от съда.

Отказ за вписване и заличаване

Чл. 28б. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в

сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) Длъжностното лице по вписванията в Централния регистър на особените залози постановява мотивиран отказ, когато не е налице някое от предвидените в **чл. 28, ал. 3** изисквания. Отказът се вписва по партидата на залогодателя и се връчва на заявителя незабавно след постановяването му по реда на **Гражданския процесуален кодекс**.

(2) Когато заявителят е посочил в заявлението, че желае да бъде уведомяван по електронен път, отказът се изпраща на посочения от него електронен адрес. В този случай не се изисква потвърждаване на получаването на отказа.

Обжалване на отказ

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) Отказът да бъде извършено вписването подлежи на обжалване пред окръжния съд по местоживеенето, съответно по седалището на заявителя, в 7-дневен срок от връчването му.

(2) Жалбата се подава чрез съответния регистър, който вписва жалбата в партидата на залогодателя и изпраща незабавно подадената жалба заедно с приложенията към нея на съда заедно с постановения отказ, заявлението и приложенията към него, както и доказателства за връчването му на заявителя.

(3) Съдът разглежда жалбата в състав от един съдия в закрито заседание по реда на **глава двадесет и първа "Обжалване на определенията" от Гражданския процесуален кодекс**. Решението на съда подлежи на обжалване в 7-дневен срок от съобщаването му пред съответния апелативен съд, чието решение е окончателно.

(4) При отмяна на отказа съдът постановява решение, с което дава задължителни указания на съответния регистър да се извърши исканото вписване, заличаване или обявяване. Съдът изпраща решението заедно с документите във връзка с вписването, заличаването или обявяването на съответния регистър.

(5) В случай на отмяна на отказ за вписване на обстоятелства по **чл. 26**, съответно обявяване, заявеното вписване, съответно обявяване, се извършва по реда на постъпването на заявлението, по което е постановен отказът, и има действие от датата на подаване на заявлението за вписване.

Ново заявление

Чл. 29а. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) При отказ за извършване на исканото вписване, заличаване или обявяване заявителят може да подаде

ново заявление за вписване, съответно за заличаване на същото обстоятелство, или за обявяване на същия акт. Новото заявление се разглежда по реда на постъпването му.

(2) При подаването на ново заявление заявителят може да се ползва от представените вече документи, приложени към заявлението, по което е постановен отказ, като посочи номера на заявлението и вида на документите. В тези случаи заявителят представя нова декларация по **чл. 27, ал. 4** и заплаща отново съответната държавна такса.

Грешки и непълноти

Чл. 29б. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г., предишен чл. 29а - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Грешки и непълноти, допуснати при вписване или заличаване на обстоятелства, или при обявяване на актове, включително при несъответствие между данните, отразени в заявлението, и данните в приложенията към него, се отстраняват служебно или по искане на заинтересовано лице чрез ново вписване, съответно обявяване.

Действие на вписването

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Вписаното обстоятелство се счита известно на третите добросъвестни лица от момента на вписването.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) Действието на вписването трае 5 години от деня, в който е извършено първоначалното вписване на обстоятелството по **чл. 26, ал. 1 и ал. 3, т. 1**. То може да бъде продължено, ако вписването се поднови, преди този срок да е изтекъл.

(3) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Когато срокът изтече, без да се извърши подновяване, залогът може да се впише наново. В такъв случай той има ред от новото вписване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Представените документи по **чл. 26, ал. 4** се счита, че са станали известни на третите лица от момента на обявяването.

Приложимост на правилата за публичност на регистъра и на регистърното

производство

Чл. 31. Правилата за публичност на регистъра и на регистърното производство се прилагат съответно, когато в друг регистър се вписват обстоятелства по този закон.

Взаимодействие с други регистри и информационни системи

Чл. 31а. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) Националните и ведомствените регистри и информационни системи, поддържащи информация за лицата - заявители, и за лицата, чиито данни подлежат на вписване по **чл. 26**, осигуряват безплатен достъп по електронен път на Централния регистър за особените залози до данни, вписани в тези регистри и информационни системи.

(2) За осъществяване на функциите си Централният регистър за особените залози има безплатен достъп до следните вътрешни и външни регистри и ведомствени информационни системи:

1. Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел;
2. Регистър БУЛСТАТ;
3. Имотен регистър;
4. Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН);
5. Регистър "Български документи за самоличност";
6. Единен регистър на чужденци - по **чл. 54, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България**;
7. други регистри и информационни системи.

(3) Достъпът до регистър "Български документи за самоличност" и до Единния регистър на чужденците се осъществява посредством платформата за междурегистров обмен Regix.

(4) Информационната система, поддържаща Регистъра на превозните средства по **чл. 165, ал. 1, т. 6 от Закона за движението по пътищата**, осигурява безплатен достъп по електронен път на Централния регистър на особените залози до данни на пътни превозни средства по **чл. 4, ал. 1, т. 1**.

Глава седма.

ИЗПЪЛНЕНИЕ ВЪРХУ ЗАЛОЖЕНОТО ИМУЩЕСТВО

Вписване на пристъпване към изпълнение (Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.)

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Заложният кредитор с първи по ред залог може да впише пристъпване към изпълнение върху заложеното имущество в случай на неизпълнение на обезпеченото със залог по този закон задължение.

(2) Кредиторът е длъжен да заяви за вписване в регистъра, че пристъпва към изпълнение, и да извести залогодателя за започване на изпълнението. Кредиторът има същите задължения и когато изостави изпълнението.

(3) С вписването на пристъпване към изпълнение заложеното имущество преминава в разпореждане на заложния кредитор. Той има право да вземе мерки за запазването му, да го управлява и да го продаде.

(4) Извършените от длъжника сделки на управление и разпореждане със заложеното имущество след вписване на пристъпването към изпълнение не могат да се противопоставят на заложния кредитор и на присъединените кредитори по **чл. 40**, които се удовлетворяват от заложеното имущество, независимо от извършените сделки с него.

(5) Кредитор с последващ залог може да впише пристъпването към изпълнение само ако предходните заложни кредитори са дали съгласие. Съгласията на заложните кредитори по изречение първо се дават с нотариална заверка на подписа и се вписват в съответния регистър, в който е вписан залогът.

(6) При липса на съгласие от предходните заложни кредитори кредиторът с последващ залог може да впише пристъпване към изпълнение само след като е удовлетворил всички предходни кредитори. В този случай той встъпва в правата им.

(7) Не може да впише пристъпване към изпълнение кредитор, чийто залог е вписан след вписан заповест по реда на този закон върху същото имущество.

Конкуренция

Чл. 32а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Заложеното имущество, върху което е насочено изпълнението по реда на **Гражданския процесуален кодекс** или **Данъчно-осигурителния процесуален кодекс** преди вписване на пристъпване към изпълнение по реда на този закон, се продава от съдебния или от публичния изпълнител.

(2) Насочването на изпълнение по реда на **Гражданския процесуален кодекс** или **Данъчно-осигурителния процесуален кодекс** по отношение на заложеното по този закон имущество не спира започнатото изпълнение по **чл. 32**.

Съобщение до залогодателя

Чл. 33. (1) Съобщението до залогодателя за пристъпване към изпълнение е в писмена форма и съдържа:

1. изявление, че се пристъпва към изпълнение, с посочване на данните за вписването на това обстоятелство в регистъра;

2. описание на вземането и каква част от него се търси;

3. описание на заложеното имущество;
4. избор на начин на изпълнение при залог на търговско предприятие.

(2) Съобщението за изоставяне на изпълнението е в писмена форма и съдържа:

1. изявление, че се изоставя изпълнението, с посочване на данните за вписването на това обстоятелство в регистъра;
2. описание на вземането и каква част от него е търсена;
3. описание на заложеното имущество.

Мерки за запазване на заложеното имущество

Чл. 34. Заложният кредитор има право:

1. (доп. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) да получи държането на заложеното имущество, включително да получи търговските книги на залогодателя, когато предмет на залога е цяло търговско предприятие;
2. да извести третото задължено лице за започването на изпълнението, ако изпълнението се насочва върху вземане на залогодателя;
3. (нова - ДВ, бр. 19 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) да иска от държавните органи, които водят на отчет заложеното имущество, да отразят неговото преминаване в разпореждане на заложния кредитор. Съответните държавни органи са длъжни да отразят това обстоятелство в регистър, в който се води на отчет заложеното имущество;
4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 19 от 2003 г.) да вземе мерки за:
 - а) запазване, поддържане и застраховане на заложеното имущество;
 - б) (доп. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) получаване на доходи от заложеното имущество, включително като го отдава под наем на трети лица;
 - в) увеличаване на продажната цена или намаляване на разходите за продажбата.

Мерки на принуда

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Когато залогодателят не окаже необходимото съдействие за изпълнение върху заложеното имущество или за запазването му, заложният кредитор въз основа на извлечение от регистъра за вписан залог и вписано пристъпване към изпълнение може да поиска от съдебния изпълнител предаването на заложените движими вещи по реда на [чл. 521 от Гражданския процесуален кодекс](#).

(2) При залог върху търговско предприятие съдебният изпълнител въвежда заложния кредитор и посочения от него управител в помещенията, в които се намира управлението на предприятието по реда на **чл. 522 от Гражданския процесуален кодекс**, и му предава търговските книги на залогодателя. При необходимост съдебният изпълнител се ползва от правата по **чл. 431, ал. 1 и 2 от Гражданския процесуален кодекс**. Когато изпълнението е насочено към включен в заложеното предприятие недвижим имот, заложният кредитор може да поиска от съдебния изпълнител въвод в имота по реда на **чл. 522 от Гражданския процесуален кодекс**.

(3) Заложният кредитор може да поиска от съда, по реда на обезпечаване на искове, налагането на мярка по **чл. 397, ал. 1, т. 3 от Гражданския процесуален кодекс**, каквато би била подходяща в случай на недадено от залогодателя съдействие.

Оспорване

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Залогодателят може да оспори вземането или заложното право по общия исков ред, а когато е образувано производство по принудително изпълнение - по реда на **чл. 439 от Гражданския процесуален кодекс**.

(2) Всяко трето лице, чието право е засегнато от изпълнението по този закон, може да предяви иск срещу залогодателя и заложния кредитор, за да установи, че залогът му е непротивопоставим или че имуществото, върху което е насочено изпълнението, не принадлежи на залогодателя.

Продажба на заложеното имущество от заложния кредитор (Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.)

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Вписалият пристъпване към изпълнение заложен кредитор има право да продаде от свое име и за сметка на залогодателя заложеното имущество след изтичането на две седмици от вписването, че е пристъпил към изпълнение.

(2) Продажбата се извършва само срещу заплащане на пълния размер на цената на депозитаря.

(3) (В сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) При продажбата кредиторът е длъжен да положи грижата на добър търговец и да обяви в съответния регистър, че продава заложеното имущество, както и условията за продажбата му.

(4) (В сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) В обявлението за продажбата се посочват:

1. данни за залогодателя;
2. описание на продаваното имущество;
3. минималната цена, на която се приемат предложенията;
4. редът и начинът на продажба;
5. мястото и денят, в който ще се извърши продажбата;
6. крайният срок за приемане на предложенията за закупуване на заложеното имущество.

(5) (В сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Обявлението за продажба на заложеното имущество се обявява в съответния регистър и се предоставя за публикуване в специалния бюлетин на Министерството на икономиката в срок най-малко 14 дни преди изтичане на срока за продажбата.

(6) (В сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) В първото обявление за продажба продажната цена на недвижимия имот не може да бъде по-ниска от данъчната оценка, а продажната цена на движимите вещи не може да бъде по-ниска от застрахователната им стойност, когато имат такава. Това правило не се прилага при последващите обявления за продажба на същото имущество.

(7) При продажба на заложените движими вещи, които не принадлежат на залогодателя, се прилагат правилата на [чл. 482 от Гражданския процесуален кодекс](#).

(8) Извършената продажба от заложния кредитор погасява само залозите, учредени по реда на този закон, а всички останали обезпечения върху продаденото имущество, както и наложените върху него обезпечителни мерки се запазват.

Депозитар

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Депозитарят се посочва от заложния кредитор. Той трябва да бъде адвокат или регистриран одитор.

(2) Депозитар не може да бъде длъжникът, залогодателят, техен кредитор или управителят на заложеното предприятие, както и съпруг или роднина на някое от посочените лица по права линия - без ограничение, по съребрена линия - до четвърта степен, или по сватовство - до трета степен.

(3) Депозитарят носи отговорност към залогодателя, към зложния кредитор, който го е посочил, и към останалите кредитори на залогодателя за виовно причинените вреди при осъществяване на дейността си.

(4) Депозитарят се застрахова за времето, през което е назначен за депозитар по вписано пристъпване към изпълнение, за вредите, които могат да настъпят вследствие на виовно неизпълнение на неговите задължения. Минималният размер на застрахователната сума е размерът на сумата, за която е вписано пристъпването към изпълнение. Копие от застрахователната полица се прилага към заявлението за вписване на пристъпването към изпълнение, в което е посочен депозитарят.

Задължения на депозитаря

Чл. 39. (1) (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2008 г.) Депозитарят изготвя списък на лицата, имащи права върху заложеното имущество, въз основа на данните от съответния регистър по **чл. 12**, като посочва размера и привилегиата на всяко вземане.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Депозитарят съобщава списъка по ал. 1 на залогодателя, на длъжника и на включените в списъка лица, като го обявява в регистъра, в който е вписано пристъпването към изпълнение.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) В двуседмичен срок от обявяването на списъка в съответния регистър лицата по ал. 2 могат да депозират възражения срещу списъка пред депозитаря.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно

влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) След като прецени постъпилите възражения, депозитарят изготвя окончателен списък и го съобщава на лицата по ал. 2 в двуседмичен срок от изтичане на срока за възражения, като го обявява в съответния регистър.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Депозитарят открива на свое име специална сметка в банка, по която се превеждат сумите, получени при изпълнение върху заложеното имущество. Сметката на депозитаря не подлежи на заповест за негови лични или в негово друго качество задължения.

(6) Депозитарят удостоверява всяко плащане в брой на суми, получени при изпълнение върху заложеното имущество, като същия ден внася получените суми по откритата сметка.

(7) Депозитарят изготвя разпределение на получените от него суми.

(8) Депозитарят дава информация на залогодателя, длъжника и лицата по **чл. 40**.

Присъединяване на кредитори

Чл. 40. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Присъединени кредитори по право са всички лица, които имат право върху заложеното имущество, удостоверено в регистъра по реда на този закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Третите лица, претендиращи противопоставими права върху отчуждено по реда на тази глава имущество за вземанията си по **чл. 482 от Гражданския процесуален кодекс**, както и другите кредитори на залогодателя не могат да се присъединяват. Те могат да наложат заповест върху постъпилата, съответно върху останалата след разпределението сума.

Разпределение

Чл. 41. (1) (Доп. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) След набиране на достатъчна сума и ако окончателният списък по **чл. 39**,

ал. 4 е изготвен, депозитарят извършва разпределение, което съобщава на залогодателя, длъжника и лицата по **чл. 40, ал. 1** като го обявява в съответния регистър.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 01.07.2023 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. относно влизането в сила от ДВ, бр. 105 от 2016 г. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Разпределението подлежи на обжалване пред районния съд по местожителството на залогодателя в 7-дневен срок от обявяването му в съответния регистър. Районният съд се произнася по жалбите в открито заседание. Решението на съда подлежи на обжалване по реда на **чл. 278 от Гражданския процесуален кодекс**.

(3) Депозитарят незабавно предава на кредиторите сумите по разпределението след влизането му в сила.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Остатъкът от набраната сума се предава на залогодателя, ако в 14-дневен срок от съобщението той представи удостоверение за липса на публични задължения към държавата по **чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс**.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2005 г., в сила от 01.09.2005 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Когато удостоверението по ал. 4 не бъде представено, както и ако върху остатъка от набраната сума е наложен заповест, същата се превежда по сметка на публичния или съдебния изпълнител, наложил заповеста, а в останалите случаи - по сметка на избран от депозитаря съдебен изпълнител по постоянния адрес, съответно по седалището на залогодателя. За извършените действия по изречение първо депозитарят писмено уведомява залогодателя.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Когато до предаването на сумата бъде наложен заповест върху постъпилата сума от лицата по **чл. 40, ал. 2**, същата се превежда по сметката на съдебния изпълнител, наложил заповеста, който извършва ново разпределение. В този случай се прекратява висящото производство по жалби срещу разпределението, изготвено от депозитаря.

Спорове между кредитори

Чл. 42. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г.) Правата на присъединен кредитор могат да бъдат оспорени от друг присъединен кредитор, както и от лице по **чл. 40, ал. 2** по реда на **чл. 464 от Гражданския процесуален кодекс**.

Несъстоятелност

Чл. 43. (1) Откриването на производство по несъстоятелност на залогодателя не спира започнатото изпълнение по **чл. 32**.

(2) Синдикът предава имуществото на заложния кредитор за изпълнение по реда на **чл. 32**, когато установи наличието на залози, вписани по реда на този закон.

(3) Ако заложеното имущество или част от него не се намери у залогодателя, производството по **чл. 35, ал. 2 - 5** се развива в рамките на производството по несъстоятелността.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Когато за залогодателя е открито производство по несъстоятелност, преди да е вписано пристъпване към изпълнение, заложният кредитор се удовлетворява в рамките на производството по несъстоятелност.

Глава осма.

ИЗПЪЛНЕНИЕ ВЪРХУ ЦЕННА КНИГА, ВЗЕМАНЕ И ДЯЛ ОТ ТЪРГОВСКО ДРУЖЕСТВО (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 42 ОТ 1999 Г.)

Изпълнение върху ценна книга

Чл. 44. (1) (Изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) Кредиторът, в чиято полза е заложена ценна книга, има право да я прехвърли по надлежния за нея начин. Когато ценната книга се прехвърля с джиро, редът на джирата не се прекъсва.

(2) Ако ценната книга има борсова цена, тя се продава по цената, обявена от борсата един ден преди прехвърлянето.

Изпълнение върху вземане

Чл. 44а. (Нов - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) (1) Кредиторът, в чиято полза е заложено вземане, може да го продаде. Ако вземането е парично, кредиторът може да го събере.

(2) Паричното вземане се счита възложено за събиране на заложния кредитор с вписването на пристъпване към изпълнение.

(3) Постъпленията при събиране на вземането се получават от депозитаря.

Изпълнение върху дял от търговско дружество

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) Кредиторът, в чиято полза е заложен дял от търговско дружество, има право в случай на неизпълнение да отправи изявление за

прекратяване на дружеството съгласно [чл. 96 от Търговския закон](#) или за прекратяване на участието на залогодателя в дружеството със заложения дял съгласно [чл. 125, ал. 2 от Търговския закон](#).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 42 от 1999 г.) Към изявлението по ал. 1 се прилагат извлечения от регистъра за вписания залог и за пристъпването към изпълнение.

Глава девета. ИЗПЪЛНЕНИЕ ВЪРХУ ТЪРГОВСКО ПРЕДПРИЯТИЕ

Удовлетворяване от търговско предприятие

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Заложният кредитор може по свой избор да се удовлетвори от търговското предприятие като съвкупност от права, задължения и фактически отношения или от отделни негови елементи. Изборът се заявява при вписване на пристъпване към изпълнение, като във втория случай кредиторът посочва и елементите, от които ще се удовлетворява. Пристъпването към изпълнение върху отделни елементи се вписва и в съответния регистър по [чл. 21, ал. 3](#). Промяната на начина на удовлетворяване се вписва в регистъра, в който е вписано пристъпването към изпълнение.

(2) Когато заложният кредитор избере да се удовлетвори от отделни елементи на търговското предприятие, той може да ги продаде по реда на [чл. 37](#), като е длъжен да продаде първо онези от тях, продажбата на които би затруднила в най-малка степен дейността на предприятието.

(3) Продажбата на недвижим имот може да се извърши по избор на кредитора по реда на [чл. 37](#) или от съдебен изпълнител по реда за изпълнение върху недвижими имоти на [Гражданския процесуален кодекс](#).

(4) Когато заложният кредитор избере да се удовлетвори от търговското предприятие като съвкупност от права, задължения и фактически отношения, той назначава управител на предприятието. В този случай при вписването на пристъпване към изпълнение се прилага съгласието на управителя за назначаването му.

(5) За управител на търговско предприятие по ал. 4 може да бъде назначавано лице, което има завършено висше икономическо или висше юридическо образование и не по-малко от 5-годишен стаж по специалността. Управителят не може да бъде длъжникът, залогодателят, техен кредитор или депозитарят, както и съпруг или роднина на някое от посочените лица по права линия - без ограничение, по съребрена линия - до четвърта степен, или по сватовство - до трета степен.

(6) С вписването на управителя на предприятие в търговския регистър се

прекратяват правомощията на органите на залогодателя - юридическо лице. Залогодателят се лишава от право да управлява и да се разпорежда със заложеното имущество. Залогодателят се представлява, а дейността му се управлява от управителя.

(7) Управителят носи отговорност към залогодателя, към зложния кредитор и към присъединените кредитори по **чл. 40** за виовно причинените вреди при осъществяване на дейността си.

(8) Управителят се застрахова за времето, през което е вписан за управител, за вредите, които могат да настъпят вследствие на виовно неизпълнение на неговите задължения. Минималният размер на застрахователната сума е сумата, за която е вписано пристъпването към изпълнение. Копие от застрахователната полица се прилага към заявлението на зложния кредитор за пристъпването към изпълнение и вписване на управител.

Съдействие и отговорност (Загл. изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.)

Чл. 47. (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) Всяко от лицата, чиито правомощия са прекратени с вписването на управител, е длъжно да предостави на управителя цялата необходима информация и да оказва необходимото съдействие на управителя за изпълнение на неговите функции.

(2) Лицата, чиито правомощия са прекратени с вписването на управител, носят отговорност за всички вреди, претърпени от залогодателя, зложния кредитор и от всички трети лица в резултат на извършени от тях действия и сделки след прекратяване на правомощията им.

Управление

Чл. 48. (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) Назначеният управител на предприятието управлява и представлява залогодателя и извършва всички действия, които са могли да извършват лицата, чиито правомощия са прекратени с вписването му за управител. Той не може да обременява с тежести включените в предприятието недвижими имоти, да поема менителни задължения и да взема заеми. Със съгласието на зложния кредитор управителят може да извършва разпоредителните действия по **чл. 52**.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.)

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) По искове във връзка с дейността на зложното търговско предприятие залогодателят се представлява от назначения управител на търговското предприятие. Когато исковете са относно обезпеченото вземане или учредения по реда на този закон залог за обезпечаването му,

залогодателят извършва процесуалните действия лично или чрез упълномощено от него лице.

Задължения на управителя на предприятие

Чл. 49. Управителят на предприятие е длъжен:

1. да приеме търговското предприятие по опис;
2. да управлява търговското предприятие и да представлява търговеца, като взема всички мерки за запазване на неговите интереси с грижата на добър търговец.

Прекратяване на правата на управителя на предприятие

Чл. 50. Правата на управителя на предприятие се прекратяват:

1. при негов отказ;
2. с назначаването на нов управител;
3. с поставянето му под запрещение или със смъртта му;
4. с прекратяване на залога;
5. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) с решение на съда при нарушение на закона.

Възстановяване на правото на управление

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г.) Ако заложният кредитор не назначи нов управител на търговското предприятие в продължение на две седмици от вписването на покана да стори това, търговецът възстановява правото си на управление, след като подаде заявление до Агенцията по вписванията.

Удовлетворяване при вписано пристъпване към изпълнение върху предприятието като съвкупност от права, задължения и фактически отношения

Чл. 52. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2016 г., в сила от 30.12.2016 г.) (1) При вписано пристъпване към изпълнение върху предприятието като съвкупност от права, задължения и фактически отношения заложният кредитор се удовлетворява от:

1. приходите от дейността на предприятието;
2. цената, получена при продажбата на търговското предприятие по реда на **чл. 15 от Търговския закон** или на обособена част от търговското предприятие по смисъла на **§ 1а от допълнителните разпоредби на Търговския закон**.

(2) Управителят може в рамките на мерките по **чл. 49, т. 2** да предложи на заложния кредитор да продаде по реда на **чл. 37** несвързани с основната дейност на предприятието активи, като в този случай тежестите върху тези активи, с изключение на залога върху търговското предприятие, се запазват. За извършването на продажба по изречение първо не е необходимо вписване на промяна в начина на удовлетворяване.

Глава десета.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ (НОВА - ДВ, БР. 64 ОТ 2023 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2023 Г.)

Нарушения и глоби

Чл. 53. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) За нарушение на **чл. 22, ал. 6** виновните длъжностни лица се наказват с глоба от 100 до 500 лв.

Установяване на нарушения и налагане на глоби

Чл. 54. (Нов - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) (1) Нарушенията се установяват с актове, съставени от длъжностни лица, определени от изпълнителния директор на агенцията, а наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на агенцията или от оправомощени от него длъжностни лица.

(2) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на **Закона за административните нарушения и наказания**.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. (1) Договорите за залог, сключени въз основа на **чл. 36** и **37 от Закона за банките и кредитното дело** и **чл. 12 от Закона за стопанската дейност на чуждестранните лица и за закрила на чуждестранните инвестиции**, запазват действието си, като се прилагат разпоредбите на този закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 86 от 1997 г.) Договорите по ал. 1, станали противопоставими при условията и по реда на **чл. 156, ал. 2** и **чл. 162 от Закона за задълженията и договорите**, запазват противопоставимостта си в продължение на десет месеца от влизането в сила на този закон.

(3) (Нова - ДВ, бр. 86 от 1997 г.) За вписването на договорите по ал. 1 не се прилага изискването на **чл. 27, ал. 2**.

§ 2. **Параграф 1, ал. 2** се прилага и към договори за продажба със запазване на собствеността до изплащане на цената, станали противопоставими при условията и по реда на **чл. 205 от Закона за задълженията и договорите**.

§ 3. (1) **Член 15, ал. 1 и 2** се прилагат за заварените договори за залог, продажба със запазване на собствеността до изплащане на цената и лизинг, ако договорите се впишат в 14-дневен срок от влизането в сила на закона.

(2) **Член 27, ал. 2** не се прилага при вписване на договори по ал. 1 с достоверна дата.

§ 4. В **Закона за банките и кредитното дело** (обн., ДВ, бр. 25 от 1992 г., бр. 62 от 1992 г. - Решение № 8 на Конституционния съд от 1992 г.; изм., бр. 59 и 109 от 1993 г., бр. 63 от 1994 г., бр. 63 от 1995 г., бр. 12, 42 и 90 от 1996 г.) се правят следните изменения:

1. В **чл. 36 ал. 2 и 3** се отменят.

2. **Член 37** се изменя така:

"Чл. 37. Когато кредитът не бъде издължен на падежа, банката има право да получи изпълнителен лист по извлечение от сметка. "

§ 5. Този закон влиза в сила от 1 април 1997 г.

§ 6. Изпълнението на закона се възлага на министъра на правосъдието.

Законът е приет от 37-о Народно събрание на 8 ноември 1996 г. и е подпечатан с държавния печат.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОСОБЕНИТЕ ЗАЛОЗИ

(ОБН. - ДВ, БР. 86 ОТ 1997 Г.)

§ 2. **Параграф 1, ал. 3** от преходните и заключителните разпоредби се прилага и по отношение на заявленията, подадени до влизането в сила на този закон.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

(ОБН. - ДВ, БР. 43 ОТ 2005 Г.)

§ 23. **Законът** влиза в сила от 1 септември 2005 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 142. **Кодексът** влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. **дясл трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2** - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", **§ 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1**, както и **§ 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1** - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;
2. **параграф 120**, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;
3. **параграф 3**, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ТЪРГОВСКИЯ РЕГИСТЪР

(ОБН. - ДВ, БР. 34 ОТ 2006 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 80 ОТ 2006 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 53 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 Г.)

§ 56. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2007 г.) **Този закон** влиза в сила от 1 януари 2008 г., с изключение на **§ 2 и § 3**, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 59 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.03.2008 Г.)

§ 61. **Кодексът** влиза в сила от 1 март 2008 г., с изключение на:

1. **част седма** "Особени правила относно производството по граждански дела при действие на правото на Европейския съюз";
 2. **параграф 2, ал. 4**;
 3. **параграф 3** относно отмяната на глава тридесет и втора "а" "Особени правила за признаване и допускане изпълнение на решения на чуждестранни съдилища и на други чуждестранни органи" с **чл. 307а - 307д** и част седма "Производство за връщане на дете или за упражняване на правото на лични отношения" с **чл. 502 - 507**;
 4. **параграф 4, ал. 2**;
 5. **параграф 24**;
 6. **параграф 60**,
- които влизат в сила три дни след обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

(ОБН. - ДВ, БР. 108 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 19.12.2007 Г.)

§ 36. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на **§ 35**, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.

Преходни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОСОБЕНИТЕ
ЗАЛОЗИ

(ОБН. - ДВ, БР. 100 ОТ 2008 Г.)

§ 8. Започнатите, но неприключени към деня на влизане в сила на **този закон** производства за вписване на обстоятелства по **чл. 26, ал. 3, т. 11, 12 и 13** се прекратяват.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КРЕДИТНИТЕ
ИНСТИТУЦИИ

(ОБН. - ДВ, БР. 24 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 31.03.2009 Г.)

§ 50. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ
СЛУЖИТЕЛ

(ОБН. - ДВ, БР. 38 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2012 Г.)

§ 84. (В сила от 18.05.2012 г.) В срок до един месец от обнародването на **този закон** в "Държавен вестник":

1. Министерският съвет привежда **Класификатора на длъжностите в администрацията** в съответствие с този закон;
2. компетентните органи привеждат устройствените актове на съответната администрация в съответствие с този закон.

§ 85. (1) Правоотношенията с лицата от администрациите по **Закона за радиото и телевизията, Закона за независимия финансов одит, Закона за електронните съобщения, Закона за Комисията за финансов надзор, Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност, Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, Кодекса за социално осигуряване, Закона за здравното осигуряване, Закона за**

подпомагане на земеделските производители и **Закона за пътищата** се уреждат при условията и по реда на **§ 36** от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния служител (ДВ, бр. 24 от 2006 г.).

(2) С акта за назначаването на държавния служител се:

1. присъжда определения в **Класификатора на длъжностите в администрацията** минимален ранг за заеманата длъжност, освен ако служителят притежава по-висок ранг;
2. определя индивидуална основна месечна заплата.

(3) Допълнително необходимите средства за осигурителни вноски на лицата по ал. 2 се осигуряват в рамките на разходите за заплати, възнаграждения и осигурителни вноски по бюджетите на съответните разпоредители с бюджетни кредити.

(4) Министерският съвет да извърши необходимите промени по извънбюджетната сметка на Държавен фонд "Земеделие", произтичащи от този закон.

(5) Органите на управление на Националния осигурителен институт и на Националната здравноосигурителна каса да извършат необходимите промени по съответните бюджети, произтичащи от този закон.

(6) Неизползваните отпуски по трудовите правоотношения се запазват и не се компенсират с парични обезщетения.

§ 86. (1) В едномесечен срок от влизането в сила на **този закон** индивидуалната основна месечна заплата на служителя се определя така, че същата, намалена с дължимия данък и задължителните осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице, ако са били дължими, да не е по-ниска от получаваната до този момент брутна месечна заплата, намалена с дължимите задължителни осигурителни вноски за сметка на осигуреното лице, ако са били дължими, и дължимия данък.

(2) В брутната заплата по ал. 1 се включват:

1. основната месечна заплата или основното месечно възнаграждение;
2. допълнителни възнаграждения, които се изплащат постоянно заедно с полагащата се основна месечна заплата или основно месечно възнаграждение и са в зависимост единствено от отработеното време.

§ 87. **Законът** влиза в сила от 1 юли 2012 г. с изключение на **§ 84**, който влиза в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

(ОБН. - ДВ, БР. 15 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2014 Г.)

§ 123. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2014 г. с изключение на **§ 115**, който влиза в сила от 1 януари 2013 г., и **§ 18, § 114, § 120, § 121** и **§ 122**, които влизат в сила от 1 февруари 2013 г.

Преходни и Заключителни разпоредби

КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2015 Г.

(ОБН. - ДВ, БР. 107 ОТ 2014 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2015 Г.)

§ 21. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2015 г. с изключение на **§ 19**, който влиза в сила от 1 декември 2014 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННОТО УПРАВЛЕНИЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 50 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2016 Г.)

§ 60. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на разпоредбите на:

1. **параграф 15**, който влиза в сила от 1 януари 2018 г.;
2. **параграф 18, т. 2 и 3**, които влизат в сила от 1 юни 2017 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОСОБЕНИТЕ ЗАЛОЗИ

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 30.12.2016 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 65 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 07.08.2018 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 102 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 31.12.2019 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 8 ОТ 2022 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2022 Г., ИЗМ. И ДОП. - ДВ, БР. 64 ОТ 2023 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2023 Г.)

§ 49. (1) Вписаните преди влизането в сила на **този закон** залози запазват действието си.

(2) **Този закон** се прилага и за залозите, вписани преди влизането му в сила.

§ 50. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.01.2023 г.) Започналите до 1 юли 2023 г. регистърни производства се приключват по досегашния ред.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.01.2023 г.) Образованите и неприключили до 1 юли 2023 г. производства по обжалване на откази пред министъра на правосъдието се разглеждат по досегашния ред.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.01.2023 г.) Образованите пред съда и неприключили до 1 юли 2023 г. съдебни производства по обжалване на откази на вписвания в Централния регистър на

особените залози се разглеждат по досегашния ред.

(4) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) До 30 юни 2023 г.

Централният регистър на особените залози към министъра на правосъдието предоставя безвъзмездно на Агенцията по вписванията в електронна форма пълните данни за вписаните в текстови формат обстоятелства, както и електронните образи на документите, въз основа на които са извършени вписванията.

(5) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) При подаване на заявление след 1 юли 2023 г. за вписване, заличаване или обявяване в Централния регистър на особените залози към Агенцията по вписванията длъжностното лице по вписванията служебно открива персонална електронна партида на залогодателя, като извлича вписаните данни и електронни образи на документи, предоставени по реда на ал. 4. До изтичането на срока по **чл. 30, ал. 2** персоналната електронна партида на залогодателя съдържа пълните данни, предоставени на Агенцията по вписванията по реда на ал. 4.

(6) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Агенцията по вписванията издава справки и удостоверения за вписаните в Централния регистър на особените залози към министъра на правосъдието обстоятелства въз основа на предоставените по реда на ал. 4 данни в електронна форма.

(7) (Нова - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.) Предоставените от Централния регистър на особените залози към министъра на правосъдието по реда на ал. 4 в електронна форма данни за вписани обстоятелства и електронни образи на документи, въз основа на които са извършени вписванията, се считат за верни до доказване на противното.

§ 51. (1) Агенцията по вписванията е правоприемник на дейността, активите, пасивите, архива, както и на другите права и задължения на Централния регистър на особените залози към министъра на правосъдието.

(2) Трудовите и служебните правоотношения на служителите в Централния регистър на особените залози към министъра на правосъдието преминават към Агенцията по вписванията при условията и по реда на **чл. 123 от Кодекса на труда** и на **чл. 87а от Закона за държавния служител** и в съответствие с **устройствения правилник на Агенцията по вписванията**.

§ 52. (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.01.2023 г.) До 1 юли 2023 г. Министерският съвет привежда в съответствие с този закон **устройствения правилник на Агенцията по вписванията**, като променя функциите и числеността на персонала.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г.) До 1 януари 2023 г. министърът на правосъдието издава наредбата по **чл. 23**.

(3) До влизането в сила на актовете по ал. 1 и 2 се прилагат действащите подзаконовни нормативни актове, доколкото не противоречат на този закон.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.01.2023 г.) До 1 юли 2023 г. дейностите по воденето, поддържането и съхраняването на регистъра се осъществяват по досегашния ред.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., отм. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г.)

.....

§ 54. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2018 г., в сила от 07.08.2018 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2019 г., в сила от 31.12.2019 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 8 от 2022 г., в сила от 01.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2023 г., в сила от 01.01.2023 г.) **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на **§ 16, 18, 19, 20, § 21** относно **чл. 26, ал. 4, § 23** относно **чл. 27а, ал. 1 и 2, § 24, § 27 - 31, § 33, т. 1 и 3, § 39** относно **чл. 37, ал. 3, 4, 5 и 6, § 41 и § 43, т. 1 и 2**, които влизат в сила от 1 юли 2023 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 65 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 07.08.2018 Г.)

§ 8. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на **§ 1 и 6**, които влизат в сила от 1 септември 2018 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПАЗАРИТЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

(ОБН. - ДВ, БР. 83 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 22.10.2019 Г.)

§ 82. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на:

1. **параграф 60**, който влиза в сила 6 месеца след обнародването на закона в "Държавен вестник";
2. **параграф 67, т. 6 и 7**, които влизат в сила от деня, в който започва да се прилага решението на Европейската централна банка за тясно сътрудничество по **чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1024/2013** на Съвета от 15 октомври 2013 г. за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции;
3. **параграф 77**, който влиза в сила от 1 ноември 2019 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

(ОБН. - ДВ, БР. 102 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2020 Г.)

§ 63. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2020 г., с изключение на:

1. **параграф 61**, който влиза в сила от 29 ноември 2019 г.;
2. **параграф 62**, който влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗПОРЕДБИ НА ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ
БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2021 Г., ЗАКОНА ЗА БЮДЖЕТА НА
ДЪРЖАВНОТО ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ ЗА 2021 Г. И ЗАКОНА ЗА БЮДЖЕТА
НА НАЦИОНАЛНАТА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА ЗА 2021 Г.

(ОБН. - ДВ, БР. 8 ОТ 2022 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2022 Г.)

§ 14. **Законът** влиза в сила от 1 януари 2022 г.

Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОСОБЕНИТЕ
ЗАЛОЗИ

(ОБН. - ДВ, БР. 64 ОТ 2023 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2023 Г.)

.....

§ 21. **Законът** влиза в сила от 1 юли 2023 г., с изключение на **§ 19, т. 1, буква "а" и т. 2 и 3**, които влизат в сила от 1 януари 2023 г.

Релевантни актове от Европейското законодателство

Директиви:

ДИРЕКТИВА 98/26/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 19 май 1998 година относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа